

Nyir? József azért küzdött, hogy Erdély el ne vesszen

2020 február 26. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

1

Átlag: 1 (1 szavazat)

Mérték

A család elutasítja a székely író ellen felhozott vádakát és rágalmakat. Megdöbben? szavak...

– Székely ember, székely író volt, aki a politika és az irodalom terepén is Erdélyért küzdött egész életében, ezért megérdemelten nevezik mindmáig „székely apostolnak” – mondta a Magyar Nemzetnek Balázsfi Csaba, Nyir? József unokája. Az író leszármazottjával a Nyir? család sorsáról és a nemtelen vádokról is beszélgettünk.

– Amin ülünk, az Nyir? József fotelje. Az asztalt is ? faragtatta. A szalonja bútorai voltak, amikor a Szilágyi Erzsébet fasoron lakott, az országgy?lési képvisel?ként bérelt lakásában – mutat körbe Balázsfi Csaba, Nyir? József Ildikó nev? lányának fia, aki a másik két ággal együtt ?rzi nagyapja szellemi hagyatékát.

A falon Nyir? József szénrajzportréja, a polcon els?, ritka kiadások sorakoznak, Corvin-koszorújának oklevele és megannyi más ereklye a család múltjából. A sarokban egy természetes k?szobor áll, a sibói bölény szobra – Andrassy Kurta János munkája –, melynek hátán az unokák sokat lovagoltak gyermekkorukban. Balázsfi Csaba hároméves volt, amikor vidékr?l, Somogy megyéb?l felköltöztek a f?városba, az író egykori lakásába. Az apai nagyapja uradalmi gazdatiszt lévén hamar osztályellenségévé vált, ezért kényszerültek elhagyni az otthonukat. Budán szerencsére megmaradtak az író személyes tárgyai, hisz egy ismer?sük lakott ott, aki vigyázott a berendezésre az ostrom idején, és mentette a menthet?t.

A relikviákról beszélgettünk, amikor felvettem, hogy Nyir? József megítélésér?l ismét fellángoltak a viták, amiért része lett az új Nemzeti alaptantervnek. A balliberálisok érvek helyett politikai indíttatású min?sítésekkel próbálják hitelteleníteni a székely írókat és így közvetve a Nemzeti alaptantervet. A boszorkányüldözés pedig sok közismert balliberális személyiséget ragadtatott egészen durva csúsztatásokra: nemrég egy kommunikációs szakember „nyilas pártagnak” nevezte az író Facebook-bejegyzésében, egy másik „rendkívül tájékozott” politikus pedig egyszer?en Nyir? Gyulának keresztelte át az írókat.

– Nyir? Gyula bácsi nagyon jó barátja volt nagyapámnak, bár nem voltak rokonok. Már rég elhagyták az országot, de még külföldr?l is tartották a kapcsolatot Gyula bácsival és családjával, gyermekkoromban én is többször találkoztam az id?s orvossal. Valószínű, hogy a politikus, aki összekeverte ?ket, egy sort sem olvasott nagyapám m?veib?l. Elképeszt?en sok csúsztatás és hazugság jelenik meg róla mostanában a közbeszédben, és ez felháborító – mondta Balázsfi Csaba, aki eddig nem szólalt meg ebben az ügyben.

„Szolid kiközösítés”

A mindenre rendkívül érzékeny balliberális világ ebben az ügyben nem tör?dött az író családjának és hozzátartozóinak érzelmeivel. A média nagy részét nyilván nem érdekelte, hogy mi történt az író leszármazottaival, hogyan alakult a sorsuk és hogyan érzik magukat, ha a nyilvánosságban lényegében bárki bármivel dehonesztáló módon megvádolhatja a nagyapjukat – vagy hogy itt vannak-e egyáltalán Magyarországon, hisz Nyir? József 1945-ben kénytelen volt elhagyni a hazáját. A kommunisták pedig nem vártak sokáig: az író könyveit hamar indexre tették, és megpróbálták háborús b?nöst faragni bel?le. Ez utóbbit sikertelenül, mert nem volt mivel megvádolniuk.

– Nagyapámnak volt egy elintézetlen elszámolási ügye a Révai kiadóval, amit 1948-ban édesanyám rendezett helyette, mert nagy szegénységben éltünk. A kiadó kifizette a járandóságot. Tudvalev?, hogy a háborús b?nösöknek a korabeli jog szerint ezt nem lehetett volna megadni, és bár a rezsím igyekezett bel?le is ellenséget faragni, nem volt mivel megfogniuk. Utána csak a szolid kiközösítés volt a család osztályrésze, amit mi gyermekként kevésbé szenvedtünk meg, anyámék viszont annál inkább, mert a jöv?t vették el t?lük – mondta Balázsfi Csaba.

Az író unokájának édesanyja nem fejezhette be az egyetemet, és már korán azt tanácsolta a gyermekeinek, hogy „ha bármit is el akartok érní az életben – ami akkoriban legfeljebb egy jó szakmát jelentett – nektek kétszer annyit kell tudnotok, mint a többieknek”. Az édesapja pedig, aki szovjet hadifogságból hazatért f?hadnagy volt, otthagya a katonaságot és a rangját, mert úgy érezte, hogy a kommunista hadseregben az égvilágon semmi keresnivalója nincsen, ezért épít?ipari segédmunkásként dolgozott. Balázsfi Csabát gyermekkorában az iskolában többször „Nyir? gyereknek” hívták, és számon volt tartva a „származása”; voltak osztálytársai, akiknek azt tanácsolták, hogy nem jó vele barátkozni. Kés?bb átkerült a Városmajori iskolába, ahol a nagyrészt régi vágású tanári kar másképpen kezelte az ügyet.

– Anyám rengeteget dolgozott, hisz szegények voltunk és páriák. Nagyapáról tudtuk, hogy nem lehet kiadni a

m?veit, és ezt tudomásul vettük, ennek ellenére az emberek nem felejtették el és sokáig olvasták a korábbi kiadásokat, a halinás kötetek máig sok család polcán ott vannak, az viszont elgondolkodtató, hogy Nyir? József megítélése ma rosszabb, mint a rendszerváltás idején volt – emlékezett vissza az író unokája.

Erdélyért, a végs?kig

Az egyik leggyakoribb vád Nyir? Józseffel szemben az, hogy az 1944-es októberi nyilas puccs után is tagja maradt a magyar országgy?lésnek. Ám azok, akik ezt felróják neki, egyszerűen figyelmen kívül hagyják a korabeli körülményeket. Az író unokája szerint csak ezért nem lehet egy egész életm?vet sutba vágni és az író patás ördögnek kikiáltani, mert szerinte ez lenne „a legvadabb fasizmus, amit el tudok képzelni”.

Nagyapa teljesen tisztában volt azzal, hogy Erdély örökre elvesz a magyarok számára, ha a németek nem tudnak megállni egy tisztességes vereségnél. ? ezért szellemi téren megtett minden t?le telhet?t, hogy Erdély elvesztését elkerüljék. Anyám eskü alatt vallotta, hogy nagyapám semmilyen fasiszta párttagja, propagandistája nem volt. Azt mondta, hogy azért maradt az országgy?lésben, mert látta, hogy a nyilasok rossz irányba viszik az országot, ezért az írók tökéletes naivságával azt vallotta, hogy kell legyen egy parlamenti er?, amely ellenzi ?ket. A maradék képvisel?vel fogott össze, egy saját, ellenzéki frakciót alakítottak. Sopronban is úgy próbálta ellensúlyozni a nyilas rádiós propagandát, hogy valódi híreket olvasott fel a rádióban. Egy dolog foglalkoztatta csak: az, hogy ne vesszen el Erdély. Az egész emigrációs gondolkodásmódját is áthatja az Erdélyért való aggodás, ?t ilyen értelemben Csonka-Magyarország nem foglalkoztatta annyira – fejtette ki Balázsfi Csaba.

Végtisztesség

A könyvespolcra egy igazi ritkaság került el?: Nyir? József első kötete, az 1924-es Jézusfaragó ember, melyet a feleségének dedikált, Kolozsváron adta ki a Minerva kiadó. Viszont az Íme, az emberek! cím? kötetben már nem az erdélyi város neve szerepel, hanem ez: 1950, Madrid, magánkiadás. Spanyolország fogadta be az író, aki Vaszary János és Muráti Lili segítségével a Spanyol Nemzeti Rádió magyar m?sorában dolgozott, és haláláig az El Escorial nev? településen élt Madrid közelében.

– Nagyapámat személyesen nem ismertem, annak ellenére, hogy nyolcéves voltam, amikor meghalt. Mivel a kommunista Magyarország nem ismerte el Spanyolországot, a család egy párizsi ismer?sön keresztül levelezett egymással. Ezek a levelek mindmáig megvannak, részben meg is jelentek. Nagyapám m?vei az emberszeretetr?, az egyszerű, szegény emberekr?l szólnak, gyönyör? székely nyelvezettel. Nagyanyám is székelyesen beszélt, hosszú ideig fordítanom kellett, amit mond, mert sokan nem tudták, mit jelent a ruca vagy a murok. A Nyir? egy szerény polgári család volt, nem gy?jtöttek vagyont, és mindent?l pillanatok alatt megfosztották ?ket, amikor 1945-ben elvették az udvarhelyi házat is – mondta Balázsfi Csaba, aki a nagyanyját tízévesen látta el?ször, akkor is egy fél órára.

Nyir? József 1953. október 16-án halt meg, és a madridi Almudena temet?ben helyezték örök nyugalomra, egy fali sírfülkébe. Halála után az özvegye a hollandiai Driebergenbe, egy református szeretotthonba, majd onnan Erdélybe költözött. Hiányzott neki a szül?földje. 1955 ?szén jött haza Nyugatról, az unokái akkor látták el?ször a nagyanyjukat, amikor a vonat megállt Kelenföldön, ?k pedig felszálltak, és elkísérték a Keleti pályaudvarig. Az író özvegye Marosvásárhelyre költözött, ahol szegénységben élt, az utolsó éveiben végül egy szerény jövedelmet kapott, amit Süt? András író járt ki neki a román írószövetségnél. Az író 1966 júniusában a spanyol temet? másik részébe szállították, és újratemették barátja és írotársa, Vaszary János sírja mellé. 2012-ben földi maradványait hazahozták, de sikertelenül próbálták meg újratemetni szül?városában, Székelyudvarhelyen. Helyzete azóta is megoldatlan.

– Jó lenne, ha halottak napján én is vihetnék egy szál virágot nagyapám sírjára, szeretném, ha méltó körülmények között lenne eltemetve, és végre rendez?dne az ügye. Nagyanyámnak a „Jóskája” volt a mindene. Nyir? József az utolsó üzenetében pedig érte aggodott: „Ha azonban mégis úgy fordulna, hogy elesem a harcban, kérlek téged, népem, hogy ne feledkezzél el szegény, öreg, árva, elhagyott donna Helenáról, aki infinitívusban beszél a spanyol nyelvet, és utánam is küldjetelek egy kurta, futó Miatyánkot!” – mondta Balázsfi Csaba.

Pataki Tamás - www.magyar nemzet.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló